

Immunosuppressiivisten lääkeaineiden uudet, massaspektrometriset määrittämenetelmät otettu käyttöön 2.5.2017

Tutkimus	21262	B -CyA-MS	B -Siklosporiini A, massaspektrometrinen
	21622	B -TacroMS	B -Takrolimuusi, massaspektrometrinen

Asia Uudet nestekromatografia-tandemmassaspektrometriaan (LC-MS/MS) perustuvat immunosuppressiivisten lääkeaineiden pitoisuusmäärittäykset on otettu tuotantokäyttöön 2.5.2017. Uudet menetelmät ovat analyttisiltä ominaisuuksiltaan (spesifisyys, toistettavuus) parempia aiemmin käytössä olleisiin immunologisiin menetelmiin verrattuna. Uudet tutkimukset korvaavat jatkossa nykyiset immunologiset tutkimukset (3606 B -CyA, 4360 B -Tacro), jotka poistuvat käytöstä 31.5.2017.

Esivalmistelu Näyte otetaan yleensä aamulla ennen seuraavaa lääkettä.

Näyteastia EDTA-putki 5/3 ml

Näyte Vähintään 1 ml EDTA-verta. Lapsilta näytteen voi ottaa ihopistosnäytteenä, vähintään 350 µl verta esim. EDTA- Microtainer-putkeen. Näyte säilyy 1 vrk huoneenlämmössä ja 1 viikon jääkaapissa. Näyte lähetetään huoneenlämpöisenä HUSLAB-taloon näytteiden vastaanottoon, osoite HUSLAB-talo, K1 krs, näytteiden vastaanotto, PL 720 (Topeliuksenkatu 32), 00029 HUS. Jos kuljetus kestää yli 24 tuntia, näyte lähetetään kylmälähetystenä.

Menetelmä Nestekromatografia-tandem massaspektrometria (LC-MS/MS).

Suorituskyky LC-MS/MS -menetelmän ominaisuudet ovat:

Ominaisuus	B -CyA-MS	B -TacroMS
Kokonaisvariaatio	<5%	<11%
Alin vastattava (µg/l)	25	2,2

Teksti Päivittäin. Arkisin klo 13 ja viikonloppuisin klo 11:30 mennessä laboratorioon saapuneet näytteet analysoidaan saman päivän aikana. Tätä myöhemmin tulleet näytteet analysoidaan seuraavana aamuna.

Tulkinta

LC-MS/MS-menetelmä mittaa pelkästään muuttumatonta lääkeainetta, ei lääkkeiden metaboliatuotteita. LC-MS/MS-menetelmän taso on keskimäärin 28% ja 19% **matalampi** kuin HUSLABin aiemmilla immunologisilla B –CyA (3606) ja vastavasti B –Tacro (4360) menetelmällä. Elinryhmäkohtaiset erot ovat:

Lääkeaine	B -CyA		B -Tacro	
Siiretty elin	Ero%	n	Ero%	n
Kaikki	28	340	19	215
Munuainen	30	99	18	177
Maksa	29	58	19	38
Luuydin	27	156		
Lapsipotilailla	34	27		

Uuden menetelmän antama matalampi tulostaso tulee ottaa huomioon yksilöllisesti kunkin potilaan kohdalla tulkittaessa häneltä mitattuja pitoisuuksia suhteessa aiemmalla immunologisella menetelmällä mitattuihin pitoisuuksiin.

Immunosuppressiivisten lääkeaineiden terapeuttinen tavoitepitoisuusalue määräytyy erikseen kullekin potilasryhmälle. Tavoitetaso vaihtelee indikaatiosta ja hoidon vaiheesta sekä käytetystä mittausmenetelmästä riippuen. Hoitava lääkäri tulkitsee tuloksen suhteessa käytettyyn annostukseen, näytteenottoajankohtaan ja potilaan kliiniseen tilaan.

Viitteet

Pohanka A et al. Clin. Biochem. 2016;49:1024-31.

Tiedustelut

HUSLAB Erikoiskemia puh. 471 72932

Allekirjoitukset

Outi Itkonen
kemisti, prosessivastaava
HUSLAB
Erikoiskemia
puh. 050 427 9277

Lotta Joutsi-Korhonen
ylilääkäri, linjajohtaja vs.
HUSLAB
Kliininen kemia ja
hematologia
puh. 050 427 2402

Janne Backman
professori, ylilääkäri
HY ja HUSLAB
Kliininen farmakologia
puh. 050 428 0997